

รายงานการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG)
ของกรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEANF)
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
ณ โรงแรมเบสต์เวสเทิร์นพลัส แวนดาแกรนด์ ถนนแจ้งวัฒนะ จังหวัดนนทบุรี

การประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (Technical Working Group – TWG) ของกรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia National Human Rights Institutions Forum – SEANF) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ โรงแรมเบสต์เวสเทิร์นพลัส แวนดาแกรนด์ ถนนแจ้งวัฒนะ จังหวัดนนทบุรี มีผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย ผู้แทนสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซีย (Indonesian National Commission on Human Rights – Komnas HAM) ผู้แทนสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซีย (Human Rights Commission of Malaysia – SUHAKAM) ผู้แทนสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเมียนมา (Myanmar National Human Rights Commission – MNHRC) ผู้แทนสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ (Commission Human Rights of the Philippines – CHR) และผู้แทนสำนักงาน กสม. ทำหน้าที่เป็นประธานการประชุม รวมทั้งมีผู้บริหารและข้าราชการของสำนักงาน กสม. เข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมในครั้งนี้ด้วย ทั้งนี้ โดยมีสมาชิกของ SEANF ที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ด้วย คือ สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของติมอร์ - เลสเต เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศระหว่างรัฐบาลและรัฐสภาอันเนื่องมาจากร่างกฎหมายงบประมาณประจำปีที่เสนอโดยรัฐบาลไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ทำให้หน่วยงานของรัฐสามารถใช้งบประมาณได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ซึ่งสถานการณ์นี้จะคงอยู่ต่อไปจนภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปและมีรัฐสภาและรัฐบาลชุดใหม่เข้าทำหน้าที่ รวมทั้งกฎหมายงบประมาณประจำปีของรัฐบาลได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาซึ่งอาจใช้เวลาานหลายเดือน

การประชุมครั้งนี้มีสาระสำคัญของการประชุมตามระเบียบวาระ ดังต่อไปนี้

๑. การกล่าวเปิดการประชุม โดย นายวัส ติงสมิตร ประธาน กสม.

นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธาน SEANF ในช่วงปี ๒๕๖๑ ได้กล่าวถ้อยแถลงเปิดการประชุม โดยกล่าวถึงความสำคัญของ SEANF ซึ่งเป็นเวทีที่สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในภูมิภาคได้มาแลกเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระหว่างกัน ปัจจุบัน สมาชิก SEANF ได้พยายามพัฒนาความร่วมมือโดยการมีท่าทีร่วมกันต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญหรือได้รับความสนใจในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ เช่น ในปีที่ผ่านมา (๒๕๖๐) SEANF ได้มีแถลงการณ์เรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้โยกย้ายถิ่นฐานซึ่งเป็นประเด็นที่กำลังมีการหารือในสหประชาชาติในขณะนี้ภายใต้กรอบที่เรียกว่า “Global Compact on Migration” รวมทั้งแถลงการณ์เรื่อง “ฉันทามติของอาเซียนในเรื่องแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน” นอกจากนี้ สมาชิก SEANF ยังได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาประเด็นสิทธิมนุษยชนในระดับระหว่างประเทศในกรอบ Global Alliance of National Human Rights Institutions (GANHRI) ซึ่งเป็นเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทั่วโลก โดยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ได้มีบทบาทที่สำคัญในคณะทำงานของ GANHRI ว่าด้วยผู้สูงอายุ และสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซียได้มีบทบาทที่สำคัญในคณะทำงานของ GANHRI ว่าด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การมีบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดังกล่าวในระดับระหว่างประเทศได้ช่วยทำให้เกิดการยอมรับต่อบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคนี้มากยิ่งขึ้น

ในการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ของ SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ ซึ่งมีขึ้นระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่ กสม. ของไทยเป็นเจ้าภาพในครั้งนี้ ที่ประชุมจะได้หารือกันเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรของ SEANF การจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของ SEANF ในช่วงระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และกิจกรรมที่ SEANF จะดำเนินการร่วมกับสถาบัน Raoul Wallenberg (RWI) และสมาคมต่อต้านการทรมาน (Association for the Prevention of Torture – APT) ในปี ๒๕๖๑ ตลอดจนการพิจารณาจัดทำท่าทีร่วมกันในประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุเพื่อเป็นข้อมูลเสนอต่อคณะทำงานของสหประชาชาติว่าด้วยผู้สูงอายุต่อไป

ท้ายสุด กสม. ในฐานะประธานของ SEANF ในปีนี้จะรวบรวมข้อคิดเห็นของสมาชิก SEANF เพื่อเตรียมการสำหรับการจัดการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๕ ในช่วงเดือนกันยายน รวมทั้งการจัดกิจกรรมในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปีของการรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ (UDHR) ซึ่งจะมีขึ้นในช่วงการประชุมประจำปี ที่ กสม. จะเป็นเจ้าภาพต่อไป

๒. การรับรองระเบียบวาระการประชุม

ปรึกษาสำนักงาน กสม. (นางหรรษา บุญรัตน์) ซึ่งทำหน้าที่ประธานการประชุม ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างระเบียบวาระการประชุมตามที่ปรากฏในแฟ้มเอกสารประกอบการประชุมที่ได้แจกให้สมาชิกแล้ว และขอทราบว่าคุณสมบัติสมาชิกประสงค์จะเสนอเรื่องอื่นใดให้ที่ประชุมพิจารณาหรือไม่

ผู้แทน Komnas HAM กล่าวว่า ภายใต้ระเบียบวาระที่ ๘ เรื่องอื่น ๆ ขอเสนอให้ผู้แทนของสถาบันสมาชิกของ SEANF ที่จะเข้าร่วมการประชุมประจำปีของ GANHRI ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มีการประชุมหารือในประเด็นต่าง ๆ ร่วมกันนอกรอบ รวมทั้งการหารือกับ APT ในส่วนของกิจกรรมที่จะจัดร่วมกันระหว่าง SEANF กับ APT

ผู้แทน CHRP กล่าวว่าภายใต้ระเบียบวาระที่ ๘ ขอเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องสถานการณ์ของกลุ่ม LGBTI ในประเทศอินโดนีเซียเนื่องจาก CHRP ได้รับหนังสือจากผู้ประสานงานขององค์กร ASEAN SOGIE Caucus ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคมของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTI) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ตั้งอยู่ที่ฟิลิปปินส์ เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิต่อบุคคลและกลุ่มบุคคลเพราะเหตุแห่งเพศเอกลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศ (SOGIE) ในอินโดนีเซีย โดยขอให้ SEANF มีท่าทีในเรื่องดังกล่าว

มติที่ประชุม

ให้เพิ่มประเด็นหารือเรื่องการประชุมของสมาชิก SEANF ระหว่างการประชุม GANHRI และสถานการณ์ของกลุ่ม LGBTI ภายใต้ระเบียบวาระการประชุมที่ ๘ เรื่องอื่น ตามที่ Komnas Ham และ CHRP เสนอเป็นวาระที่ ๘.๒ และ ๘.๓ ตามลำดับ

๓. การประชุมตามระเบียบวาระการประชุม

๓.๑ การรับรองรายงานสรุปผลการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๔

ประธาน ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองเอกสารสรุปผลการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๔ ที่จัดทำโดย CHRP โดยประธานแจ้งว่า SUHAKAM ได้ขอแก้ไขร่างรายงานในย่อหน้าที่ ๒.๕ และ ๑๖.๑ และสำนักงาน กสม. ขอแก้ไขในย่อหน้าที่ ๒.๑๐ ๘.๑๓ ๑๐.๘ ๑๔.๒๔ และ ๑๔.๒๖

ผู้แทน MNHRC มีความเห็นว่ารายงานการประชุมนี้มีรายละเอียดและมีความยาวมากเกินไป ซึ่งแตกต่างไปจากแนวปฏิบัติของ SEANF ที่ผ่านมาซึ่งรับรองเพียงแค่ Concluding Statement และเห็นว่าในการ

ประชุมแต่ละครั้งควรมีการจัดทำรายงานประชุมที่มีความยาวไม่มากเกินไปเพื่อให้สามารถดำเนินการรับรองได้ในที่ประชุม จึงเสนอให้ใช้เอกสารสรุปผลการประชุมฉบับสั้นที่ CHRP ได้จัดทำและแจกในที่ประชุมประจำปีซึ่งสถาบันสมาชิกทุกแห่งได้รับแล้วเป็นรายงานการประชุมทางการแทน

ผู้แทน CHRP ชี้แจงว่ารายงานฉบับยาวที่ประธานเสนอมีลักษณะเป็นบันทึกการประชุม (minutes) ที่บันทึกรายละเอียดที่สามารถอ้างอิงได้ในอนาคต

ประธาน เสนอแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการประชุมของ SEANF ว่า ควรเป็นรายงานที่สรุปเฉพาะประเด็นสำคัญโดยไม่ต้องลงรายละเอียดเพื่อให้รายงานไม่ยาวเกินไป โดยรายงานการประชุม TWG จะเรียกว่า “report” และสมาชิก SEANF ที่เป็นเจ้าภาพการประชุมจะเสนอรายงานการประชุมแต่ละครั้งให้สมาชิกรับรองในการประชุม SEANF ครั้งถัดไป สำหรับรายงานการประชุมประจำปีจะจัดทำในรูปของ concluding statement เช่นเดิมเพื่อให้ที่ประชุมรับรองได้ก่อนเสร็จสิ้นการประชุม ส่วนเอกสารสรุปผลการประชุมประจำปีครั้งที่ ๑๔ ฉบับยาวให้ถือเป็นบันทึกการประชุม

มติที่ประชุม

(๑) เห็นชอบให้ใช้เอกสารสรุปผลการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๔ ฉบับสั้นเป็นรายงานการประชุมทางการ และรับรองบันทึกการประชุมประจำปีครั้งที่ ๑๔ ตามที่ได้มีการแก้ไข โดยสำนักงาน กสม. จะได้ส่งบันทึกการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๔ ที่แก้ไขแล้วให้สมาชิกทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ต่อไป

(๒) เห็นชอบแนวปฏิบัติการจัดทำรายงานการประชุมของ SEANF ที่สรุปเฉพาะประเด็นสำคัญ และให้เรียกรายงานการประชุม TWG ว่า “report” โดยรายงาน TWG ครั้งที่ ๑ จะมีการรับรองในที่ประชุม TWG ครั้งที่ ๒ ส่วนรายงานการประชุม TWG ครั้งที่ ๒ จะเสนอให้ที่ประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๔ รับรอง ส่วนรายงานการประชุมประจำปีจะจัดทำในรูปของ concluding statement และจะมีการรับรองในช่วงสุดท้ายของการประชุม ดังที่ปฏิบัติมาแต่เดิม

๓.๒ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการดำเนินงานที่สำคัญระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เป็นสมาชิกของ SEANF ภายหลังการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๔

๓.๒.๑ ผู้แทน Komnas HAM นำเสนอพัฒนาการและกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดใหม่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซียซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่งระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ได้เข้ารับตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน

๒๕๖๐ โดยหลังจากนี้เป็นต้นไป ตำแหน่งประธานสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซียจะมีการหมุนเวียนวาระการดำรงตำแหน่งจากเดิมคนละ ๑ ปี เป็น ๒ ปีกับ ๖ เดือน นอกจากนี้ ยังได้แนะนำนาย Tasdiyanto ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซียคนใหม่เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ ด้วย

(๒) การเข้าร่วมการประชุมระดับภูมิภาคของสถาบันสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคเอเชียกลาง (Regional Meeting for National Human Rights Institution of Central Asia) ณ เมืองอัลมาตี (Almaty) สาธารณรัฐคาซัคสถาน เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย ประธานสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจากประเทศในกลุ่มเอเชียกลาง จำนวน ๕ ประเทศ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการติดตามสถานการณ์ การตรวจสอบการละเมิด และการศึกษาวิจัยในด้านสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ ยังมีผู้เชี่ยวชาญระหว่างประเทศจาก OHCHR UNDP และหน่วยงานด้านการพัฒนาระหว่างประเทศเข้าร่วมการประชุมด้วย

(๓) การร่วมกับสถาบัน RWI จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เมืองสิทธิมนุษยชนและบทบาทของรัฐบาลส่วนท้องถิ่น” (Human Rights Cities and Role of the Local Government) เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ โดยการการประชุมดังกล่าวได้เน้นให้ความสำคัญกับการนำเสนอและการบูรณาการแนวคิดว่าด้วยเมืองสิทธิมนุษยชน (Human Rights Cities) ให้กับสมาชิก SEANF ด้วย

(๔) การร่วมกับองค์กร International NGO Forum on Indonesian Development (INFID) จัดการประชุมว่าด้วยเมืองสิทธิมนุษยชน (Human Rights Cities) เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐในส่วนภูมิภาคของอินโดนีเซีย ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และผู้แทนจากสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์

(๕) การเข้าร่วมการประชุมโต๊ะกลมระหว่างประเทศว่าด้วยนักพิทักษ์สิทธิมนุษยชน (International Roundtable of Human Rights Defenders) ณ กรุงบรัสเซลส์ ราชอาณาจักรเบลเยียม เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ จัดโดยองค์กร Protection International ซึ่งเป็นการประชุมเพื่อมุ่งเน้นทบทวนข้อท้าทายในการกำหนดแนวทางและหลักการ ตลอดจนกลไกในการป้องกัน รวมทั้งแนวปฏิบัติต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับขบวนการทางด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Movement) โดยสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้สะท้อนมุมมองที่สำคัญและมีความสร้างสรรค์ในการส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(๖) การจัดกิจกรรมการเฉลิมฉลองวันสิทธิมนุษยชนสากลเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ ในหัวข้อ “โลกหนึ่งเดียวที่ไม่มีทางเลือกปฏิบัติ” (One world without discrimination) มีการจัดกิจกรรมที่

หลากหลาย เช่น การจัดประชุมในประเด็นว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน การจัดฉายภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การเปิดให้มีการกล่าวสุนทรพจน์ที่เกี่ยวกับมนุษยชาติ และการเปิดเวทีศิลปะสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

(๗) การเข้าร่วมการประชุมนานาชาติว่าด้วยการส่งเสริม ความเท่าเทียม และความยุติธรรม (International Conference on Promoting, Equality and Justice) ณ กรุงธากา สาธารณรัฐบังกลาเทศ จัดโดยโครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) และสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของบังกลาเทศ

(๘) การเข้าร่วมการประชุมโต้เถียงว่าด้วยวาระสิทธิมนุษยชน ๒๐๓๐ (Human Rights Agenda 2030) ณ เมือง West Sussex สหราชอาณาจักร การประชุมนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้ถ่ายทอดความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญที่เกิดขึ้นในวาระ ๒๐๓๐ และเป็นการกำหนดแนวทางที่สร้างสรรค์ของผู้มีส่วนรับผิดชอบต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับหลักการด้านสิทธิมนุษยชน

(๙) ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้เดินทางมาเยือนอินโดนีเซียเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ซึ่งในโอกาสนี้ Komnas HAM ได้มีการจัดการประชุมที่เกี่ยวข้องร่วมกับหลายองค์กร เช่น การประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อต่อต้านความรุนแรงต่อผู้หญิง (National Commission on Violence Against Women – Komnas Perempuan) คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งอินโดนีเซีย (Indonesian Child Protection Commission – KPAI) สำนักงานคุ้มครองพยานและเหยื่อของอินโดนีเซีย (Indonesia's Witness and Victim Protection Agency – LPSK) รวมทั้งมีการประชุมระหว่างอาหารกลางวัน (lunch meeting) ร่วมกับผู้แทนของ SEANF ซึ่งในครั้งนี้มีเพียงผู้แทน SUHAKAM เท่านั้นที่ตอบรับเข้าร่วมการประชุม

(๑๐) การลงนามใน MOU เพื่อรับความช่วยเหลือจากสหภาพยุโรปเป็นระยะเวลา ๓ ปี ในด้านการสร้างความเข้มแข็งในการทำหน้าที่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซียร่วมกับองค์กรอื่นของอินโดนีเซียอีกรวม ๔ องค์กร

(๑๑) การจัดตั้งคณะทำงานของ Komnas HAM เพื่อติดตามสถานการณ์การเลือกตั้งในระดับภูมิภาคในช่วงที่มีการเลือกตั้ง โดยจะมุ่งเน้นการตรวจสอบการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งชาติพันธุ์และเชื้อชาติ สิทธิในการเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้ง และการส่งเสริมให้มีการนำหลักการด้านสิทธิมนุษยชนมาใช้ในการจัดการเลือกตั้ง

(๑๒) การเข้าร่วมการประชุมหารือกลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ร่วมกับ AICHR ในประเด็นว่าด้วยการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์อาเซียน ๒๐๒๕ (Implementation of ASEAN Community

Vision 2025) ซึ่งเป็นการประชุมที่จัดโดยกระทรวงความร่วมมือด้านการเมือง กฎหมาย และความมั่นคงของอินโดนีเซีย

๓.๒.๒ ผู้แทน SUHAKAM นำเสนอพัฒนาการและกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

(๑) การดำเนินการไต่สวนสาธารณะเกี่ยวกับการสูญหายของนาย Amri Che Mat อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่ได้รับหนังสือจากกองบัญชาการสอบสวนกลางของตำรวจมาเลเซียที่แจ้งว่า ผู้ต้องสงสัยในคดีนี้ได้ถูกจับกุมแล้ว SUHAKAM จึงได้ระงับการไต่สวนสาธารณะเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซีย ปี ๒๕๕๒ มาตรา ๑๒ (๓) ที่กำหนดว่า “หากในระหว่างการไต่สวนการละเมิดสิทธิมนุษยชนของบุคคลใด ได้มีการยกข้อกล่าวหาดังกล่าวขึ้นดำเนินการในชั้นศาล คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซียจะต้องยุติการไต่สวนนั้นในทันที”

(๒) การจัดประชุมร่วมกับคณะทำงานเฉพาะกิจของคณะทำงาน LAWASIA (LAWASIA Task Force) เพื่อหารือถึงความเป็นไปได้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขวิกฤตการณ์ปัญหาชาวโรฮิงจา ซึ่งขณะนี้กำลังยังอยู่ระหว่างการพิจารณาขอบเขตของการดำเนินงาน (Term of Reference – TOR) ร่วมกัน

(๓) การจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) เป็นระยะเวลา ๓ ปี ร่วมกับมหาวิทยาลัย Utara Malaysia (UUM) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะกระชับความร่วมมือการส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์แบบทวิภาคีในประเด็นสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย และการให้บริการต่อชุมชน ซึ่งจะเป็นความร่วมมือที่เกิดประโยชน์กับทั้ง ๒ ฝ่าย

(๔) การลงตรวจเยี่ยมพื้นที่ในประเด็นเกี่ยวกับธุรกิจและสิทธิมนุษยชนในรัฐเปรัก (Perak) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการจัดการด้านอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่เพื่อรับรองการไม่เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่

(๕) ตามที่รัฐบาลมาเลเซียได้ประกาศว่าจะใช้แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (National Human Rights Action Plan – NHRAP) ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ นั้น SUHAKAM ได้มีข้อห่วงใยว่าแผนปฏิบัติการดังกล่าวยังไม่สอดคล้องตามมาตรฐานสากลเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

(๖) SUHAKAM โดยความร่วมมือกับมูลนิธิโคฟี อันนัน (Kofi Annan Foundation) มีแผนจะเปิดตัวรายงานที่เป็นผลจากการประชุมระดับภูมิภาคว่าด้วยการเลือกตั้งที่จัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๒ - ๓ กันยายน ๒๕๖๐ โดยจะมีการเชิญรัฐมนตรีที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการของคณะกรรมการการเลือกตั้งมาร่วมในการเปิดตัวรายงานดังกล่าวด้วย

(๗) การวางแผนจะจัดทำโครงการที่เกี่ยวกับคนพิการเพื่อประเมินระดับการเข้าถึง (Accessibility) สำหรับผู้พิการในวัยเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายในโรงเรียน

(๘) การร่วมกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเจ้าหน้าที่อาวุโสของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองของมาเลเซียตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ที่จัดทำร่วมกันระหว่าง SHAKAM กับ UNHCR ที่ได้ลงนามร่วมกันในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๐

(๙) การร่วมกับผู้แทนของรัฐบาลมาเลเซียในคณะกรรมการสิทธิการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (AICHR) และองค์กร International Detention Coalition (IDC) จัดการประชุมหารือร่วมกันของผู้มีส่วนได้เสียจากภาคประชาสังคมว่าด้วยการกักกันคนเข้าเมืองและการบังคับเคลื่อนย้ายในมาเลเซีย (Civil Society Stakeholder Consultation on Immigration Detention and Forced Displacement in Malaysia)

(๑๐) SUHAKAM ร่วมกับศูนย์วิจัยและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน (Centre for Human Rights Research and Advocacy – CENHRA) มีแผนจะจัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ซึ่งจะเป็นการประชุมที่ดำเนินการโดยนาย Abdelwahab Hani ซึ่งเป็นสมาชิกของคณะกรรมการประจำอนุสัญญาฯ

๓.๒.๓ ผู้แทน MNHRC นำเสนอพัฒนาการและกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

(๑) MNHRC ได้เข้าพบกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสภาผู้แทนราษฎร (Amyotha Hluttaw) และวุฒิสภา (Pyithu Hluttaw) ณ กรุงเนปีดอว์ เพื่อหารือเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนภายในของเมียนมา

(๒) การติดตามเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในสถานการณ์ที่คุ่มขัง โดยได้มีการไปตรวจเยี่ยมเรือนจำที่เมือง Myeik เมือง Kaw-thuang เมือง Tharyarwaddy เมือง Sittwe เมือง Muang Daw เมือง Buthudaung เมือง Pyay เมือง Paung-Tae เมือง Shwe Bo และเมือง Monywa ตามลำดับ

(๓) การจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในกรุงย่างกุ้ง และเมืองตองอู (Taung-Oo)

(๔) การจัดกิจกรรมการพูดในหัวข้อสิทธิมนุษยชน (Human Rights Talk) ที่เมือง Moguang เมือง Ho-Pin และเมือง Mohnyin ในรัฐคะฉิ่น (Kachin States)

(๕) การต้อนรับนาง Pramila Patten ผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติด้านความขัดแย้งที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ (Sexual Violence Conflict) ที่ได้เดินทางมาหารือกับ MNHRC ในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิสตรี

(๖) รองประธาน MNHRC พร้อมด้วยกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเมียนมาได้เดินทางเข้าร่วมการประชุมว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (The South - South Human Rights Forum) ที่จัดขึ้น ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๐

(๗) การออกแถลงการณ์เกี่ยวกับการจับกุมนักข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ จำนวน ๒ คน โดยหน่วยงานความมั่นคงของเมียนมา และเรียกร้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับรองเพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่านักข่าวทั้ง ๒ คน จะได้รับการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการด้านสิทธิมนุษยชนที่พึงได้รับ เช่น การไม่ถูกกระทำทรมาน การได้รับการดูแลสุขภาพอนามัย และการอนุญาตให้สมาชิกในครอบครัวและทนายความสามารถเข้าเยี่ยมได้ในระหว่างการคุมขัง

(๘) การออกแถลงการณ์แสดงความยินดีต่อกรณีที่กลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธ จำนวน ๒ กลุ่ม ได้ลงนามในข้อตกลงหยุดยิงทั่วประเทศกับรัฐบาลกลางของเมียนมา

๓.๒.๔ ผู้แทน CHRP นำเสนอพัฒนาการและกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

(๑) จากการที่ฟิลิปปินส์ได้เข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ (OPCAT) CHRP ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดตั้งกลไกที่จะทำหน้าที่เป็น NPM ของฟิลิปปินส์ รวมทั้งรูปแบบการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันแม้ CHRP จะมีอำนาจในการตรวจสอบการละเมิด แต่ยังไม่มีความอำนาจในการเข้าตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังโดยไม่แจ้งให้หน่วยงานที่กำกับดูแลทราบเป็นการล่วงหน้าได้

(๒) CHRP ได้รับแจ้งจาก UNDP ว่า ขณะนี้รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้จัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (Business and Human Rights Committee) โดยสำนักงานของคณะกรรมการชุดนี้อยู่ภายใต้การกำกับของสำนักประธานาธิบดี มีหน้าที่ในการพัฒนาและจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights – NAP) ทั้งนี้ นอกจากจะมีการจัดทำ NAP แล้ว รัฐบาลฟิลิปปินส์ยังอยู่ระหว่างกระบวนการจัดทำและพัฒนาแผนปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (National Human Rights Action Plan) ด้วย โดย CHRP พร้อมให้ความร่วมมือกับรัฐบาลเพื่อจะร่วมกันพัฒนากลไกที่สามารถให้หลักประกันว่าการประกอบธุรกิจในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มบริษัทข้ามชาติจะมีความสอดคล้องกับหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ

(๓) นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่นที่ได้ดำเนินการ ได้แก่ (๓.๑) การเข้าร่วมการประชุมสัมมนาในประเด็นว่าด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และสิทธิมนุษยชนที่จัดโดยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของบังกลาเทศ ทั้งนี้ ในส่วนของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์เองก็ได้มีการจัดตั้งกลไกเพื่อติดตามการดำเนินการของรัฐบาลให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ด้วย (๓.๒) การเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการว่าด้วยเมืองสิทธิมนุษยชน (Human Rights Cities) ที่จัดโดยสถาบัน RWI ร่วมกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซีย และ (๓.๓) การมีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานของรัฐบาลในประเด็นว่าด้วยสิทธิของเด็กพิการในระบบโรงเรียน เนื่องจากพบว่าเด็กพิการในฟิลิปปินส์ไม่สามารถเข้าถึงแม้แต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากปัญหาโครงสร้างขั้นพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาที่ไม่เอื้ออำนวยสำหรับเด็กพิการ ซึ่งเป็นประเด็นที่รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการประจำสนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD)

๓.๒.๕ ผู้แทนสำนักงาน กสม. (นายภูวดล) นำเสนอพัฒนาการและกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

(๑) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ กสม. เป็นหนึ่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและจะต้องมีการจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฉบับใหม่ ซึ่งบัดนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ กฎหมายฉบับนี้สำนักงาน กสม. ได้มีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการสรรหา กสม. และผลักดันให้มีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองในการปฏิบัติงานแก่ กสม. ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Sub-Committee on Accreditation – SCA)

(๒) คณะทำงานของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน (United Nations Working Group on the issue of human rights and transnational corporations and other business enterprises) มีกำหนดเยือนไทยอย่างเป็นทางการระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม - ๔ เมษายน ๒๕๖๑ โดยในระหว่างช่วงการเยือน คณะทำงานมีกำหนดมีการเข้าพบหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม รวมทั้ง กสม. ตลอดจนการลงพื้นที่ในต่างจังหวัดเพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำรายงานประเทศพร้อมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การดำเนินงานของรัฐบาลไทยในประเด็นเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

(๓) กสม. มีแผนจะจัดกิจกรรมต่อเนื่องในประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเพื่อติดตามผลของการสัมมนาวิชาการระดับชาติ เรื่อง “การเผยแพร่และการขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติในประเทศไทย” ที่จัดขึ้นเมื่อวันพุธที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ ศูนย์ประชุม

สหประชาชาติ กรุงเทฯ ซึ่งประกอบด้วย (ก) การจัดสัมมนาเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติให้กับผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ (ข) การสัมมนาเพื่อติดตามผลการดำเนินการตามปฏิญญาความร่วมมือระหว่าง กสม. กับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน รวมทั้งการขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติในประเทศไทยในระยะต่อไป ซึ่งคาดว่าจะมีขึ้นในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม หรือต้นเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ และ (ค) ผู้แทน AICHR ของไทยก็มีแผนที่จะจัดการประชุมในระดับภูมิภาคในประเด็นว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะมีการเชิญผู้แทนของ SEANF เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย

มติที่ประชุม

รับทราบพัฒนาการและกิจกรรมสำคัญที่สถาบันสมาชิก SEANF ได้ดำเนินการภายหลังการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๔

๓.๓ ความคืบหน้าของกระบวนการ Global Compact on Migration (GCM)

ผู้แทน CHRP ได้นำเสนอสรุปผลการประชุม Asia - Pacific Regional Preparatory Meeting for the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ซึ่งจัดโดยสำนักงาน ESCAP ที่กรุงเทฯ ซึ่งเป็นการจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในระดับภูมิภาค เพื่อนำข้อเสนอจากที่ประชุมไปพิจารณาในการประชุมเตรียมการระดับโลก (preparatory stocktaking meeting) ระหว่างวันที่ ๔ - ๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ ที่ประเทศเม็กซิโก โดยประเด็นซึ่งที่ประชุมเตรียมการระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกให้ความสำคัญ ได้แก่ สิทธิมนุษยชนของผู้โยกย้ายถิ่นฐานทุกคน การมีส่วนร่วมในสังคม และการไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลดังกล่าว การแก้ไขปัญหาที่เป็นปัจจัยให้เกิดการโยกย้ายถิ่นฐาน รวมถึงการยุติการค้ามนุษย์และการค้าทาสสมัยใหม่ในทุกรูปแบบ พร้อมนี้ผู้แทน CHRP ได้นำเสนอเอกสาร Zero draft ซึ่งจะใช้เป็นเอกสารพื้นฐานสำหรับการเจรจาในการประชุมระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental negotiations) ภายใต้กระบวนการ Global Compact for Migration ซึ่งจะเริ่มดำเนินการในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่นครนิวยอร์ก ไปจนถึงการรับรองเอกสารสุดท้ายในการประชุมระดับประมุขและผู้นำรัฐบาลที่ประเทศโมร็อกโกในเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ ต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบความคืบหน้าของกระบวนการ GCM ตามที่ผู้แทน CHRP รายงานต่อที่ประชุม

๓.๔ ความคืบหน้าของการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการถาวรของ SEANF

ผู้แทน Komnas HAM ได้นำเสนอความเป็นมาของการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการถาวรของ SEANF จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างของสำนักงานเลขานุการฯ ตลอดจนลักษณะขององค์กร กระบวนการหรือขั้นตอนที่จำเป็นสำหรับการจัดตั้งสำนักงานฯ และแผนการดำเนินการ (roadmap) โดยกระบวนการที่ Komnas HAM ต้องดำเนินการในปี ๒๕๖๑ เพื่อให้สามารถจัดตั้งสำนักงานเลขานุการถาวรฯ ได้มีดังนี้

(๑) การประชุมปรึกษาหารือ (consultative meeting) ระหว่าง Komnas HAM กับ คณะทำงานว่าด้วยการเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศของอินโดนีเซีย (Working Group of Indonesia Membership in the International Organizations) ซึ่ง Komnas HAM จะต้องเสนอเอกสารความเห็นทางวิชาการ (Academic Paper) และข้อบังคับการดำเนินงาน (Rules of Procedure – RoP) ของ SEANF ที่ได้รับความเห็นชอบแล้วให้กับคณะทำงานภายในสิ้นเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันได้ในเดือนเมษายน ๒๕๖๑

(๒) การมีสถานภาพทางกฎหมายหรือการมีสถานะนิติบุคคลจะต้องอาศัยอำนาจตามคำสั่งของประธานาธิบดีของอินโดนีเซีย (Presidential Decree) เพื่อรับรองสถานภาพทางกฎหมาย รวมทั้งการจัดทำร่างข้อตกลงกับประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement) ต่อไป

(๓) การจัดการด้านการเงินสำหรับสำนักงานเลขานุการถาวรฯ จะมีการแสวงหางบประมาณจาก ๒ ส่วน ได้แก่ การขอรับการสนับสนุนจากแหล่งทุน (donor contribution) และการเก็บค่าบำรุงจากสถาบันสมาชิกของ SEANF (annual member contribution)

(๔) การจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย การปรับปรุงเว็บไซต์ของ SEANF ใหม่ การจัดทำคู่มือว่าด้วยนโยบายด้านพนักงาน การดำเนินการจัดกิจกรรมประจำปี และการจ้างผู้อำนวยการสำนักงาน ฯ

ผู้แทน MNHRC สอบถามในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (๑) การประชุมหารือที่จะดำเนินการนั้น เป็นการประชุมหารือระหว่าง Komnas HAM กับหน่วยงานภายในประเทศของอินโดนีเซียเท่านั้นใช่หรือไม่ (๒) ค่าบำรุงรายปีสำหรับสมาชิก SEANF ยังคงยืนยันที่จำนวน ๓,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ใช่หรือไม่ และ (๓) สิ่งที่กำลังดำเนินการมาแล้วในด้านเอกสารภายใต้การเป็นประธาน SEANF ของฟิลิปปินส์เพียงพอแล้วใช่หรือไม่สำหรับการที่สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซียจะดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการถาวร ฯ

ผู้แทน CHRP เสนอว่า ที่ประชุม TWG ครั้งนี้ควรนำ RoP ฉบับที่แก้ไขล่าสุดซึ่งที่ประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๔ ที่ประเทศฟิลิปปินส์ได้รับรองในหลักการและมอบให้ CHRP กับ Komnas HAM ร่วมกันแก้ไขตามความเห็นของที่ประชุมฯ มาพิจารณาอีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งที่ประชุม TWG ได้เห็นชอบให้ผู้แทน CHRP นำเสนอเฉพาะประเด็นที่มีการแก้ไข หลังจากที่ได้พิจารณาข้อแก้ไขทั้งหมดแล้ว ที่ประชุมเห็นว่าข้อแก้ไขเป็นไปตามความเห็นของที่ประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๔ แล้วจึงให้การรับรอง RoP ฉบับแก้ไขล่าสุดดังกล่าว ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นว่า TWG ไม่มีอำนาจรับรอง RoP จึงควรให้สถาบันสมาชิกแต่ละแห่งเสนอ RoP ที่ได้รับการรับรองในการประชุมครั้งนี้ต่อประธานของตนให้การรับรองอย่างเป็นทางการอีกครั้งหนึ่ง

ผู้แทน Komnas HAM ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า เมื่อ RoP ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมของ SEANF แล้ว Komnas HAM จะดำเนินการส่ง RoP นี้ให้กับกระทรวงการต่างประเทศของอินโดนีเซีย และเมื่อกระทรวงการต่างประเทศของอินโดนีเซียได้ตรวจสอบเอกสารแล้วจึงจะนัดประชุมปรึกษาหารือ ซึ่งจะเป็นการประชุมระหว่าง Komnas HAM ในฐานะผู้ยื่นคำร้องกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลอินโดนีเซีย ซึ่งในขั้นตอนนี้จะยังไม่มีสมาชิกของ SEANF อื่นเข้าร่วมด้วย และเมื่อการดำเนินการตามขั้นตอนภายในประเทศเสร็จเรียบร้อยแล้ว Komnas HAM จะจัดแปลเอกสารต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษเพื่อส่งให้กับสมาชิกของ SEANF อื่นต่อไป สำหรับค่าบำรุงในปีแรก คือ ๓,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งคาดว่าจะให้สมาชิกชำระในปีหน้าหากขั้นตอนต่าง ๆ สามารถดำเนินการได้เสร็จสิ้นตามแผนที่กำหนดไว้

ประธาน สรุปว่า ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบร่าง RoP ของ SEANF แล้ว หลังจากนั้น สำนักงาน กสม. จะส่งร่าง RoP ฉบับดังกล่าวทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ให้สมาชิกของ SEANF เพื่อให้ประธานของสถาบันแต่ละแห่งให้การรับรองอย่างเป็นทางการ และยืนยันการรับรองให้สำนักงาน กสม. ทราบภายในวันศุกร์ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อสำนักงาน กสม. จะส่ง RoP ฉบับที่ได้รับการรับรองนี้ให้กับ Komnas HAM เพื่อดำเนินการตามกระบวนการที่เกี่ยวข้องภายในประเทศต่อไป

มติที่ประชุม

เห็นชอบให้สำนักงาน กสม. ส่ง RoP ที่แก้ไขให้สถาบันสมาชิก SEANF เพื่อเสนอต่อประธานของตนให้การรับรองอย่างเป็นทางการภายในวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑

๓.๕ แผนการจัดกิจกรรมของ SEANF ในปี ๒๕๖๑

๓.๕.๑ การจัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกับสถาบัน RWI

ประธาน แจ้งว่า ตามที่ Komnas HAM ได้มีการหารือกับผู้แทนของสถาบัน Raoul Wallenberg Institute (RWI) และมีแผนจะจัดกิจกรรมร่วมกับ SEANF จำนวน ๒ กิจกรรม โดยกิจกรรมแรกเป็นการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องเมืองสิทธิมนุษยชนซึ่งได้จัดไปแล้วเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ ที่ประเทศอินโดนีเซีย ส่วนกิจกรรมที่สองไม่สามารถจัดได้ทันในปี ๒๕๖๐ Komnas HAM จึงขอให้ กสม. ในฐานะประธาน SEANF ในปีนี้ หารือกับ RWI เกี่ยวกับหัวข้อการประชุมและรายละเอียดอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งผู้แทนสำนักงาน กสม. (นายภูวดล วีระเวฬุสย ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ) ได้มีโอกาสพบหารือกับผู้แทนของ RWI ภายหลังจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เมืองสิทธิมนุษยชน” เกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงขอให้นายภูวดลฯ แจ้งผลการหารือกับ RWI ให้ที่ประชุมทราบ

ผู้แทนสำนักงาน กสม. (นายภูวดลฯ) รายงานว่า ในส่วนหัวข้อของการสัมมนาเชิงปฏิบัติการนั้น RWI แจ้งว่าสามารถเปลี่ยนแปลงได้แต่ควรสอดคล้องกับประเด็นหลัก (thematic issues) ตามแผนการดำเนินงานในระยะ ๕ ปี ของ RWI ซึ่งประกอบด้วย ๔ ประเด็น ได้แก่ (๑) กระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ (fair and efficient justice) (๒) สังคมที่เน้นการมีส่วนร่วมสำหรับคนทุกกลุ่ม (inclusive society) (๓) การพัฒนาเศรษฐกิจระดับโลกและสิทธิมนุษยชน (global economic development and human rights) และ (๔) สิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม (human rights and environment) ซึ่งภายหลังจากที่สำนักงาน กสม. ได้แจ้งเวียนทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เพื่อขอความเห็นเกี่ยวกับหัวข้อที่จะจัดสัมมนาร่วมกับสถาบัน RWI นั้น ได้มีสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๒ แห่งที่ได้เสนอความเห็น ได้แก่ MNHRC ที่เสนอหัวข้อ “สิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม” (Human Rights and Environment) และ CHRP ที่เสนอให้มีการจัดสัมมนาต่อเนื่องจากการสัมมนาครั้งแรกในหัวข้อ “เมืองสิทธิมนุษยชน” (Human Rights Cities)

ในโอกาสนี้ สำนักงาน กสม. ได้นำเสนอร่างเอกสาร Concept Note ซึ่งสถาบัน RWI จัดทำขึ้นในหัวข้อ “การละเมิดสิทธิมนุษยชนและผลกระทบข้ามพรมแดน: การแก้ปัญหาช่องว่างของการคุ้มครองโดยผ่านความรับผิดชอบนอกอาณาเขต” (Human Rights Violations and its Cross-border Effect : Addressing the protection gap through extra territorial obligations – ETOs) เพื่อให้ที่ประชุม TWG ครั้งนี้พิจารณา

ผู้แทน MNHRC เห็นด้วยกับข้อเสนอของสถาบัน RWI และผู้แทนสำนักงาน กสม. พร้อมทั้งสอบถามว่า การจัดสัมมนานี้จะจัดต่อเนื่องหรือจัดแยกจากการประชุม TWG ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ ซึ่ง ผู้แทน

สำนักงาน กสม. ตอบว่า อาจจะเป็นการจัดต่อเนื่องกันในลักษณะ back-to-back แต่จะต้องหารือกับสถาบัน RWI ก่อน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้เชี่ยวชาญที่สถาบัน RWI จะเชิญมาเข้าร่วม

ผู้แทน CHRP ขอนำประเด็นที่ CHRP เสนอในวาระที่ ๘.๑ เรื่องการประชุมหารือว่าด้วยการไต่สวนระดับชาติเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนกรณีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมาหารือในหัวข้อนี้ด้วย ซึ่งที่ประชุมไม่ขัดข้อง ผู้แทน CHRP แจ้งว่า CHRP มีดำริจะจัดการอภิปรายและ/หรือการประชุมเชิงปรึกษาหารือระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและวิทยาศาสตร์กับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อสนับสนุนกระบวนการไต่สวนระดับชาติในประเด็นที่เกี่ยวกับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Roundtable discussion and/or consultative conference with legal and scientific experts and NHRI in support of the national inquiry on climate change) โดยหากเป็นไปได้ CHRP ประสงค์จะให้จัดกิจกรรมนี้ต่อเนื่องกับการประชุม TWG ครั้งที่ ๒ จึงขอเสนอร่างโครงการและกำหนดการให้ที่ประชุมพิจารณา

ประธาน เห็นว่า การจัดประชุมหารือตามข้อเสนอโครงการของ CHRP ใช้เวลาถึง ๕ วันซึ่งหากจัดต่อเนื่องกับการสัมมนาของ RWI จะใช้เวลานานมากเกินไป โดยที่หัวข้อ ETOs ของ RWI และปัญหาผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดในฟิลิปปินส์มีความเกี่ยวข้องกัน จึงขอหารือผู้แทน CHRP ว่าจะสามารถนำกิจกรรมของ CHRP มารวมกับการสัมมนาของสถาบัน RWI ได้หรือไม่โดยให้มีระยะเวลารวมกันแล้วไม่เกิน ๓ วัน และอาจไม่จำเป็นต้องจัดต่อเนื่องกับการประชุม TWG ครั้งที่ ๒ เนื่องจากต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เชี่ยวชาญที่จะทำหน้าที่ในการอภิปรายทั้งผู้เชี่ยวชาญในส่วน of สถาบัน RWI และของ CHRP ว่าสามารถมาเข้าร่วมได้ในช่วงใด

ผู้แทน MNHRC ขอทราบว่าการสัมมนาครั้งนี้จะมีการสนับสนุนด้านงบประมาณทั้งในส่วนของการจัดการสัมมนาและการสนับสนุนผู้เข้าร่วมการสัมมนาด้วยหรือไม่ และเห็นว่าหากจัดการสัมมนาต่อเนื่องกับการประชุม TWG จะใช้เวลาค่อนข้างมาก จึงเห็นด้วยหากจะให้มีการแยกการสัมมนานี้ออกเป็นกิจกรรมหรือโครงการหนึ่งต่างหากโดยไม่จำเป็นต้องต่อเนื่องกับการประชุม TWG ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

ประธาน สรุปว่า สำนักงาน กสม. จะหารือกับผู้แทนสถาบัน RWI ในประเด็นต่อไปนี้ (๑) RWI จะสามารถรวมกิจกรรมของ CHRP เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของฟิลิปปินส์เข้ากับการสัมมนาเชิงปฏิบัติการของ RWI โดยขยายระยะเวลาเพิ่มเป็น ๓ วันได้หรือไม่ (๒) ความเป็นไปได้ที่ RWI จะสนับสนุนงบประมาณสำหรับผู้เชี่ยวชาญและสมาชิก SEANF ในการเข้าร่วมสัมมนา และ (๓) กำหนดเวลาที่

เหมาะสมในการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการดังกล่าว และจะแจ้งผลให้สมาชิกทราบในการประชุม TWG ครั้งที่ ๒ ทั้งนี้ในส่วนของผู้เชี่ยวชาญที่จะเข้าร่วมการประชุม ขอให้ CHRPหารือกับ RWI โดยตรงต่อไป

มติที่ประชุม

เห็นชอบให้รวมการสัมมนาของ RWI กับโครงการเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของ CHRP ให้เป็นกิจกรรมเดียวและขยายระยะเวลาการจัดกิจกรรมจากเดิม ๒ วันเป็น ๓ วัน และให้สำนักงาน กสม.หารือกับ RWI ในรายละเอียดตามที่ประธานเสนอต่อไป

๓.๕.๒ การจัดกิจกรรมร่วมกับสมาคมต่อต้านการทรมาน (Association for the Prevention of Torture – APT)

ประธาน นำเสนอที่ประชุมเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาคม APT และ SEANF โดยผู้แทน APT ได้เสนอประเด็นกิจกรรมร่วมกันใน ๓ ประเด็น ดังนี้

(๑) การมีคณะทำงานเพื่อให้เป็นเวทีของสมาชิก SEANF ในการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่สร้างสรรค์ระหว่างกันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการเข้าเป็นภาคี อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน (CAT) และพิธีสารเลือกรับฯ (OPCAT) เนื่องจากในขณะนี้ประเทศไทยและอินโดนีเซียกำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาเข้าเป็นรัฐภาคีพิธีสาร OPCAT ในขณะที่ฟิลิปปินส์อยู่ระหว่างกระบวนการออกแบบกลไกการติดตามระดับประเทศ (NPM) ติมอร์ - เลสเต ได้แสดงความสนใจที่จะเข้าเป็นภาคี OPCAT ในขณะที่มาเลเซียและเมียนมาก็กำลังพิจารณาการเข้าเป็นภาคีของ CAT เช่นกัน ดังนั้น หัวข้อนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกของ SEANF ทั้งหมด ซึ่ง APT สามารถเชิญผู้เชี่ยวชาญประจำอนุสัญญา CAT มาเข้าร่วมในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการของ SEANF ได้

(๒) การจัดการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรในระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทรมาน ซึ่งอาจมีความเป็นไปได้ในหลายหัวข้อหรือประเด็น เช่น การป้องกันการทรมานโดยผ่านกระบวนการคุ้มครองทางกฎหมาย (legal safeguards) ภายใน ๑ ชั่วโมงแรกภายใต้การคุมขัง (first hour of custody) ทักษะในการติดตามหรือตรวจสอบ การทำงานกับกลุ่มเสี่ยง และอื่น ๆ

(๓) การบูรณาการการป้องกันการทรมานในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยผ่านการจัดทำมาตรฐานระดับภูมิภาค เช่น การพัฒนาแนวทางว่าด้วยการป้องกันการทรมาน ซึ่งอาจเป็นการดำเนินการร่วมกันกับองค์กรอื่น เช่น AICHR หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อความเชื่อมโยงกับข้อ ๑๔ ของปฏิญญาสิทธิมนุษยชนอาเซียน (AHRD) ที่กำหนดห้ามการทรมาน

ผู้แทน CHRP กล่าวแสดงความสนใจในกิจกรรมที่นำเสนอโดย APT ในประเด็นที่ ๓ เนื่องจากขณะนี้ฟิลิปปินส์กำลังอยู่ระหว่างการออกแบบหน่วยงาน NPM

ผู้แทน MNHRC กล่าวว่า ทั้ง ๓ ประเด็นที่นำเสนอโดย APT มีความน่าสนใจทั้งสิ้น ซึ่งแนวคิดทั้งหมดก็เป็นแนวความคิดที่สอดคล้องกับ AICHR พร้อมทั้งได้สอบถามแหล่งที่มาของงบประมาณดำเนินการว่าจะครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายของผู้เข้าร่วมการสัมมนาด้วยหรือไม่

ผู้แทน Komnas HAM กล่าวเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมนี้ร่วมกับ APT เนื่องจากปัจจุบันอินโดนีเซียกำลังอยู่ระหว่างพิจารณาการเข้าเป็นภาคีของ OPCAT

ผู้แทน SUHAKAM กล่าวว่า สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซียจะสนใจกิจกรรมที่นำเสนอโดย APT โดยไม่มีข้อผูกพันด้านงบประมาณ อย่างไรก็ตาม จะนำเรื่องนี้ไปหารือกับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซียที่รับผิดชอบในด้านนี้ก่อน ขณะเดียวกันทราบมาว่าผู้แทนของรัฐบาลมาเลเซียใน AICHR มีกำหนดจัดกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการป้องกันการทรมานในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ ด้วยเช่นกัน

ประธาน กล่าวสรุปว่า ที่ประชุมโดยรวมน่าจะสนใจในประเด็นที่ ๓ มากที่สุด เพราะสอดคล้องกับการดำเนินการที่กำลังเกิดขึ้นในแต่ละประเทศ สำนักงาน กสม. จะนำความเห็นของที่ประชุมไปหารือกับ APT ในระหว่างการประชุม GANHRI ที่นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ในระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และจะนำกลับมารายงานต่อสมาชิก SEANF อีกครั้งในการประชุม TWG ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ ต่อไป

มติที่ประชุม

มอบหมายให้ผู้แทนสำนักงาน กสม. นำความเห็นของที่ประชุมไปหารือกับ APT ในระหว่างการประชุม GANHRI ที่นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ในระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และให้นำผลการหารือดังกล่าวกลับมารายงานต่อที่ประชุมของ SEANF อีกครั้งในการประชุม TWG ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

๓.๖ การดำเนินการต่อรายงานข้อมูลพื้นฐานเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ผู้แทน CHRP แจ้งที่ประชุมว่า ตามที่ Ms. Karen Gomez-Dumpit กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ ได้จัดทำรายงานข้อมูลพื้นฐานเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุ (Baseline Paper on the Rights of Older Persons in South East Asia) โดยเป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุในประเทศของสมาชิก SEANF และ CHRP ได้เสนอรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุมประจำปีครั้งที่ ๑๔ ซึ่งที่ประชุมขอให้สถาบันสมาชิกให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ CHRP เพื่อนำไปปรับปรุงเนื้อหาในเอกสารมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และให้ CHRP

นำเสนอรายงานที่ปรับปรุงข้อมูลแล้วให้สมาชิก SEANF พิจารณาในการประชุม TWG ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ นั้น CHRP ไม่ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมจากสมาชิก SEANF สำหรับการดำเนินการขั้นต่อไป CHRP มีแผนจะเสนอรายงานนี้ต่อที่ประชุมคณะทำงานว่าด้วยสิทธิของผู้สูงอายุของ GANHRI ในช่วงการประชุมประจำปีของ GANHRI ในระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ นครเจนีวา จึงขอเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานดังกล่าว

ผู้แทน Komnas HAM กล่าวว่า ขอนำร่างรายงานนี้กลับไปหารือกับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซียที่รับผิดชอบในส่วนของสิทธิของผู้สูงอายุก่อน และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วจะแจ้งให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ทราบภายในวันจันทร์ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ผู้แทน MNHRC เห็นด้วยกับร่างรายงานที่จัดทำโดย CHRP ในหลักการ แต่ในส่วนของรายละเอียดนั้นไม่สามารถยืนยันความถูกต้องได้เนื่องจากไม่ได้รับผิดชอบในด้านสิทธิของผู้สูงอายุโดยตรง อย่างไรก็ตาม จะนำร่างรายงานกลับไปหารือกับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่รับผิดชอบในด้านนี้อีกครั้ง โดยหากมีข้อมูลหรือความเปลี่ยนแปลงใดจะแจ้งให้ CHRP ทราบทางอีเมล

ประธาน เห็นด้วยที่ CHRP จะนำรายงานฉบับนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยการเสนอต่อคณะทำงานว่าด้วยสิทธิของผู้สูงอายุของ GANHRI อย่างไรก็ตาม สมาชิก SEANF ยังต้องการเวลาเพิ่มเติมในการพิจารณาเนื้อหาในรายงาน ในขั้นนี้ CHRP จึงอาจจะลดการเสนอรายงานฉบับนี้ต่อคณะทำงานของ GANHRI ไปก่อน แต่ CHRP สามารถสรุปสาระสำคัญของรายงาน (summary) เสนอต่อที่ประชุมคณะทำงานของ GANHRI ได้ ทั้งนี้ ยังมีอีกหนึ่งการประชุมที่ CHRP สามารถนำเสนอรายงานดังกล่าวได้ คือ การประชุมคณะทำงานของสหประชาชาติว่าด้วยผู้สูงอายุ (United Nations Open-ended Working Group on Ageing) สมัยที่ 9 ซึ่งจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ที่นครนิวยอร์ก การเสนอรายงานต่อที่ประชุมคณะทำงานดังกล่าวจะทำให้สมาชิก SEANF มีโอกาสพิจารณารายงานฉบับเต็มโดยละเอียดและเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานล่าสุดอีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งอาจเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อมูลเพิ่มเติมตามประเด็นสำคัญ ๔ ประเด็นที่จะอยู่ในวาระการประชุมของคณะทำงานของสหประชาชาติ ในปีนี้ด้วยซึ่งได้แก่ independence, autonomy, long-term and palliative care

ผู้แทน CHRP กล่าวว่า ในส่วนของการนำเสนอรายงานต่อที่ประชุมของ GANHRI จะเป็นการนำเสนอรายงานแบบย่อ (summary) ตามความเห็นของที่ประชุมนี้ ส่วนข้อเสนอที่ให้นำรายงานนี้เสนอต่อคณะทำงานของสหประชาชาติว่าด้วยผู้สูงอายุด้วยนั้นจะขอนำกลับไปเสนอต่อกรรมการสิทธิมนุษยชนของฟิลิปปินส์ที่รับผิดชอบในเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง โดยหากที่ประชุมมีข้อสรุปให้ CHRP เป็นผู้นำเสนอรายงานนี้ต่อคณะทำงานของสหประชาชาติ

ว่าด้วยผู้สูงอายุด้วย CHRP จะรับข้อมูลและความเห็นเพิ่มเติมจากสมาชิก SEANF มารวบรวมพร้อมกับเพิ่มเติมการดำเนินงานใน ๔ ประเด็นตามกรอบการพิจารณาของคณะทำงานของสหประชาชาติฯ ต่อไป

มติที่ประชุม

เห็นด้วยในเบื้องต้นต่อร่างรายงานข้อมูลพื้นฐานฯ ที่จัดทำโดย CHRP โดยการเสนอรายงานในช่วงการประชุมประจำปีของ GANHRI ให้จัดทำเป็นเอกสารสรุป (summary) ส่วนการเสนอรายงานต่อคณะทำงานของสหประชาชาติว่าด้วยผู้สูงอายุ ขอให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เป็นสมาชิกของ SEANF จัดทำข้อมูล/ความเห็นเพิ่มเติมต่อประเด็นต่างๆ ที่มีอยู่แล้วในรายงานและใน ๔ ประเด็นที่คณะทำงานของสหประชาชาติฯ จะพิจารณาในการประชุมปีนี้ส่งให้ CHRP ภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๑ เพื่อนำไปปรับปรุงรายงานและเวียนให้สมาชิก SEANF ให้ความเห็นชอบต่อไป

๓.๗ แผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ของ SEANF ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ประธาน นำเสนอร่างแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ของ SEANF ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (SEANF Action Plan) ที่รวบรวมโดย CHRP และที่ประชุมประจำปีครั้งที่ ๑๔ ขอให้มีการหารือกันต่อภายใต้วาระการเป็นประธาน SEANF ของ กสม. ต่อไป และขอทราบแนวทางการพิจารณาเรื่องนี้จากที่ประชุมว่าจะมีการพิจารณากิจกรรมอื่นใดเพิ่มเติมหรือจะพิจารณารับรองแผนปฏิบัติการฯ ตามที่ CHRP ได้รวบรวมจัดทำขึ้น

ผู้แทน MNHRC เสนอให้นำแผนปฏิบัติการนี้ไปรับรองในการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๕ เนื่องจากในปีนี้อยู่ใต้การทำหน้าที่ประธาน SEANF ของ กสม. สมาชิก SEANF มีกิจกรรมที่จะทำร่วมกันอยู่จำนวนมากพอสมควรแล้ว รวมทั้งประเด็นว่าสมาชิกอื่นของ SEANF ควรจะต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบจัดกิจกรรมมากนักอย่างไร โดยมีความเห็นว่าแผนปฏิบัติการนี้จำเป็นต้องมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของ SEANF ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ผู้แทน CHRP เสนอแนะว่ากิจกรรมต่างๆ ควรเป็นการจัดกิจกรรมร่วมกัน มีกลไกในการดำเนินการร่วมกัน โดย CHRP ให้ความสำคัญกับประเด็นสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม กลไกการป้องกันการทรมาน และธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

ผู้แทน Komnas HAM กล่าวว่า สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซียได้ดำเนินการอยู่แล้วในส่วนของกรฝึกอบรมตำรวจที่เกี่ยวกับการป้องกันการก่อการร้ายและสิทธิมนุษยชน ซึ่งการดำเนินการมีความก้าวหน้ามาก และสามารถเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ร่วมกับสมาชิกของ SEANF อื่น

ประธาน เสนอให้ที่ประชุมพิจารณากิจกรรมทั้งที่สมาชิก SEANF จะดำเนินการร่วมกัน (common activities) และกิจกรรมที่สถาบันสมาชิกแต่ละแห่งดำเนินการเอง (individual activities) เรียงตามประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการฯ โดยควรเพิ่มกิจกรรมที่ SEANF จะจัดร่วมกับ RWI และ APT ตามข้อ ๓.๕ ข้างต้นไว้ในแผนปฏิบัติการฯ ด้วย ทั้งนี้ สมาชิก SEANF ได้ให้ความเห็นและแจ้งกิจกรรมเพิ่มเติมดังนี้

ความเห็นที่ประชุมต่อแผนปฏิบัติการฯ

๑) การเคลื่อนย้ายของคน รวมถึงแรงงานข้ามชาติ การค้ามนุษย์ ผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่พักพิง

- ผู้แทน CHRP เสนอให้มีบรรจุเรื่องนี้เป็นวาระการประชุม TWG ครั้งต่อไป
- ประธานเห็นว่า SEANF อาจมีการติดตามประเด็นเรื่องการโยกย้ายถิ่นฐานเป็นระยะๆ รวมถึงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการตามอนุสัญญาต่อต้านการค้ามนุษย์ของอาเซียนโดยอาจกำหนดให้เป็นวาระประจำในการประชุมของ SEANF
- ผู้แทน Komnas HAM ขอให้เพิ่มกิจกรรมเรื่องแรงงานข้ามชาติที่ Komnas HAM จะจัดร่วมกับ SUHAKAM และ CHRP

๒) ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

- ประธานแจ้งว่า กสม. จะจัดการสัมมนาเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในปี ๒๕๖๑ โดยจะเชิญสมาชิก SEANF เข้าร่วมเช่นเดียวกับในปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ อาจมีการจัดประชุมระหว่างสมาชิก SEANF เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการส่งเสริมการนำหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนไปปฏิบัติโดยอาจจัดเป็นเวลาครึ่งวันก่อนการประชุมประจำปีของ SEANF เช่นที่ CHRP ได้จัดในเรื่องการย้ายถิ่นในปีที่ผ่านมา
- ผู้แทน Komnas HAM แจ้งว่าได้จัดการสัมมนาเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในโอกาสที่ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติเดินทางเยือนอินโดนีเซียเมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

๓) สิ่งแวดล้อมกับสิทธิมนุษยชน รวมถึงความยุติธรรมที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศและ

สิทธิด้านสุขภาพ

- ผู้แทน CHRP ขอเพิ่มกิจกรรมเรื่องการจัดการไตสวนระดับชาติเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนของการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่ CHRP ได้รับเรื่องร้องเรียนโดยขอให้เป็นกิจกรรมที่สมาชิก SEANF จะจัดร่วมกันเพราะ CHRP ประสงค์จะเชิญสมาชิก SEANF เข้าร่วมด้วย

๔) การต่อต้านการก่อการร้าย

- ผู้แทน Komnas HAM แจ้งเกี่ยวกับกิจกรรมที่สถาบันของตนได้ดำเนินการในประเด็นนี้ ได้แก่ การจัดฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและการผลิตคู่มือการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยในคดีก่อการร้ายโดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของสหประชาชาติ และได้รับการตอบรับที่ดีจากหน่วยตำรวจ

๕) สิทธิของกลุ่มเปราะบาง (เช่น คนพิการ ขนกลุ่มน้อย สตรี เด็ก ขนพื้นเมืองดั้งเดิม ผู้สูงอายุ และ บุคคลหลากหลายทางเพศ)

- ประธานเสนอขอปรับกิจกรรมเรื่องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิก SEANF ในเรื่อง ผู้สูงอายุเป็นเรื่องการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มเปราะบาง และเห็นควรให้บรรจุเรื่องการเสนอรายงานพื้นฐานเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามข้อ ๓.๖ ข้างต้นไว้ในประเด็นนี้ด้วย
- ผู้แทน Komnas HAM แจ้งว่าสถาบันของตนได้จัดทำคู่มือให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อส่งเสริมให้บุคคลกลุ่มเปราะบางสามารถใช้สิทธิในการเลือกตั้งได้ ซึ่งในปีนี้อินโดนีเซียจะมีการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นทั่วประเทศ

๖) SDGs รวมถึงสิทธิในน้ำ

- Komnas HAM มีการทำ MoU เพื่อส่งเสริมเรื่อง SDGs และสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานต่างๆ ใน อินโดนีเซียและได้จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการไปแล้ว ๒ ครั้ง

ประธาน กล่าวว่า กสม. จะปรับปรุงแผนปฏิบัติการฯ ตามความเห็นและข้อมูลที่สมาชิก SEANF ได้แจ้งในที่ประชุมฯ และจะเสนอให้ที่ประชุม TWG ครั้งต่อไปพิจารณารับรอง

มติที่ประชุม

ขอให้ กสม. ปรับปรุงแผนปฏิบัติการฯ โดยบรรจุกิจกรรมที่จะจัดร่วมกับสถาบัน RWI และ APT ในปีนี้ และการเสนอรายงานพื้นฐานเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่จะมีการจัดร่วมกัน (common activities) และเพิ่มกิจกรรมที่สถาบันสมาชิกแต่ละแห่งได้ดำเนินการในปีที่ผ่านมาไว้ในกิจกรรมแยกของแต่ละสถาบัน (individual activities) ด้วย และเสนอให้ที่ประชุม TWG ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ พิจารณาให้การรับรองต่อไป

๓.๘ การเตรียมการประชุมประจำปี SEANF ครั้งที่ ๑๕

ประธาน กล่าวว่า กสม. ในฐานะประธาน SEANF ในปีนี้มีประเด็นที่จะขอหารือที่ประชุมเกี่ยวกับการเตรียมการจัดประชุมประจำปี SEANF ครั้งที่ ๑๕ ใน ๒ ประเด็น ดังนี้

๓.๘.๑ กิจกรรมในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี ของการรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ประธาน กล่าวว่า เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี ของการรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ (Universal Declaration of Human Rights - UDHR) กสม. ในฐานะเจ้าภาพของการจัดการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๕ จะจัดกิจกรรมในโอกาสดังกล่าวตามข้อเสนอแนะของประธาน CHRP ในการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๕ โดยสำนักงาน กสม. มีดำริจะจัดการสัมมนาระยะเวลาครึ่งวันในหัวข้อเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างสิทธิมนุษยชนกับการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) กิจกรรมหลักจะเป็นการอภิปรายบนเวทีโดยมีผู้นำการอภิปราย (panelist) จำนวน ๕ คน ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) ประจำภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ผู้แทนสำนักงานภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ผู้แทนของรัฐบาลไทยใน AICHR หรือผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศของไทย และประธานสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เป็นสมาชิกของ SEANF จำนวน ๒ คน โดยอาจให้มีประธานสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เป็นสมาชิกของ SEANF อีก ๑ คน ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ (moderator) ทั้งนี้ คาดว่าจะมีการเชิญผู้เข้าร่วมการสัมมนา ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ คณะผู้แทนทางการทูต หน่วยงานของสหประชาชาติในประเทศไทย และองค์กรภาคประชาสังคม จำนวนประมาณ ๖๐ - ๘๐ คน

ผู้แทน MNHRC กล่าวว่า หากเป็นไปได้ อยากขอให้ประธานสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เป็นสมาชิกของ SEANF ทุกสถาบัน ได้มีส่วนร่วมกับการสัมมนาอย่างทั่วถึง เช่นเดียวกับการสัมมนาที่ MNHRC เคยจัดในการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๓ ที่กรุงเนปิตอร์ เมื่อปี ๒๕๕๔

ผู้แทน SUHAKAM เห็นด้วยกับหัวข้อที่กำหนด โดยประธาน SUHAKAM ยินดีเป็นหนึ่งในผู้นำการอภิปรายบนเวทีโดยประธานมีความสนใจประเด็นเรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

ผู้แทน CHRP เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมเนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี ของการรับรอง UDHR ของสำนักงาน กสม. โดยขอให้ประธาน CHRP มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวอย่างใดอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ ยังได้

เสนอความเห็นว่า หากเป็นไปได้อาจพิจารณาให้มีผู้แทนจากภาคประชาสังคมร่วมอภิปรายบนเวทีด้วยก็จะทำให้การอภิปรายมีมุมมองที่รอบด้านมากยิ่งขึ้น

ผู้แทน Komnas HAM กล่าวเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมของสำนักงาน กสม. โดยมีข้อเสนอเพิ่มเติมว่าหากเป็นไปได้น่าจะจัดกิจกรรมหรือการสัมมนาในประเด็นที่สอดคล้องหรือต่อเนื่องกับกิจกรรมเมืองสิทธิมนุษยชน (Human Rights Cities) ที่ Komnas HAM ได้ดำเนินการในปี ๒๕๖๐

ผู้แทน MNHRC เสนอว่า กสม. ในฐานะประธาน SEANF ควรมีหนังสือถึงประธานสถาบันสมาชิกทุกแห่งเพื่อสอบถามความประสงค์ว่าจะเป็นผู้นำการอภิปรายบนเวทีหรือเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

ประธาน ขอบคุนสมาชิก SEANF สำหรับข้อคิดเห็นต่างๆ ซึ่งสำนักงาน กสม. จะนำไปประกอบการพิจารณาดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป และสำนักงานฯ จะมีหนังสือถึงประธานสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เป็นสมาชิกทุกแห่งเพื่อสอบถามความประสงค์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการสัมมนาตามที่ MNHRC เสนอ สำหรับผู้เข้าร่วมงานสัมมนาจะประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง คณะทูต หน่วยงานของสหประชาชาติ องค์กรระหว่างประเทศในประเทศไทย และองค์กรภาคประชาสังคมรวมประมาณ ๖๐ - ๘๐ คน

มติที่ประชุม

เห็นชอบการจัดกิจกรรมในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี ของการรับรอง UDHR ในรูปของการสัมมนาในหัวข้อ “ความเชื่อมโยงระหว่างสิทธิมนุษยชนกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)” โดยสำนักงาน กสม. จะมีจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไปถึงประธานสถาบันสมาชิกของ SEANF ทุกแห่งเพื่อสอบถามว่าประสงค์จะมีส่วนร่วมในการสัมมนาในฐานะผู้อภิปรายหรือผู้ดำเนินรายการ

๓.๘.๒ หัวข้อหลักของการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๕

ประธาน ขอความเห็นจากสมาชิก SEANF เกี่ยวกับหัวข้อหรือประเด็นหลักของการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๕ ซึ่งจะเป็นประเด็นที่สำนักงาน กสม. จะได้นำมาใช้ในการจัดทำร่างแถลงการณ์เพื่อให้เป็นผลของการประชุมที่เป็นรูปธรรมด้วย โดยในส่วนของ กสม. ขอเสนอเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเป็นหัวข้อหลักเนื่องจากเป็นประเด็นที่สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เป็นสมาชิก SEANF ทุกสถาบันมีการดำเนินงานและมีความก้าวหน้าที่เป็นรูปธรรม เช่น การสนับสนุนให้รัฐบาลจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน การตรวจสอบเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการดำเนินการของภาคธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน

รวมทั้งกรณีการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ข้ามพรมแดนของภาคธุรกิจ และการเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ผู้แทน SUHAKAM เสนอว่า สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซียสนใจประเด็นที่เกี่ยวกับคนไร้รัฐหรือคนไร้สัญชาติและความรับผิดชอบของรัฐบาลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Statelessness and Responsibility of Governments in Southeast Asia) เนื่องจากเป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงบนพื้นที่รัฐบาลบาห์เรนเกาะบอร์เนียวในส่วนของมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจร่วมกันจากสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของ ๓ ประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาประกอบด้วย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

ผู้แทน MNHRC ความเห็นว่า ในส่วนของประเด็นที่น่าเสนอควรเป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจทั้งในระดับโลกและเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในระดับภูมิภาค รวมทั้งหากเป็นไปได้ควรโยงเข้ากับประเด็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เนื่องจากเป็นประเด็นที่สามารถเชื่อมโยงเข้าได้กับทุกเรื่อง ทั้งนี้ MNHRC พร้อมจะคล้อยตามข้อเสนอของ กสม. ในฐานะที่เป็นประธาน SEANF ตามแนวปฏิบัติที่ผ่านมาที่สมาชิก SEANF มักจะให้เกิดสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ทำหน้าที่ประธานในการกำหนดหัวข้อหลักของการประชุม

ผู้แทน CHRP เสนอให้นำประเด็นเรื่องผู้ลี้ภัย (refugee) เข้าเป็นส่วนหนึ่งของประเด็นในการประชุมหารือด้วย ทั้งนี้ ขอเสนอให้หารือในประเด็นนี้โดยละเอียดอีกครั้งในการประชุม TWG ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

ประธาน เห็นว่า SDGs เป็นหัวข้อที่น่าสนใจเพราะ SDGs ครอบคลุมประเด็นต่างๆ อย่างกว้างขวางและสามารถโยงเข้ากับประเด็นสิทธิมนุษยชนอื่นๆ ได้หลากหลายตามความสนใจของสถาบันสมาชิกแต่ละแห่ง นอกจากนี้ ยังเป็นประเด็นที่เข้าได้กับทั้งมุมมองในระดับภูมิภาคและมุมมองระดับโลกและสอดคล้องกับหัวข้อการจัดกิจกรรมในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปีของการรับรอง UDHR ด้วย ในส่วนของสำนักงาน กสม. เองจะนำประเด็นนี้กลับไปพิจารณาอีกครั้ง และขอให้สถาบันสมาชิกแต่ละแห่งนำประเด็นนี้กลับไปหารือกับประธานของตนอีกครั้งด้วย ทั้งนี้ สำนักงาน กสม. จะมีหนังสือสอบถามความเห็นไปอีกครั้ง หากสถาบันสมาชิกใดเห็นว่าหัวข้อควรเป็น SDGs กับสิทธิมนุษยชน ขอให้แจ้งประเด็นที่ประสงค์จะให้บรรจุไว้ในแถลงการณ์ของที่ประชุมประจำปีด้วย หากเป็นไปได้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสำนักงาน กสม. ในฐานะฝ่ายเลขานุการของการประชุม ในการเตรียมจัดทำร่างแถลงการณ์ (statement) ร่วมกันของสมาชิก SEANF เมื่อได้รับทราบความเห็น/ประเด็นจากสมาชิก SEANF แล้ว สำนักงาน กสม. จะดำเนินการยกร่างแถลงการณ์ร่วมดังกล่าวและนำเสนอต่อที่ประชุม TWG ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เพื่อขอความเห็นหรือข้อแก้ไขเพิ่มเติมจากสมาชิกก่อนเสนอให้ที่ประชุมประจำปีพิจารณาให้การรับรองอย่างเป็นทางการต่อไป

ผู้แทนสำนักงาน กสม. ได้แจ้งกำหนดการประชุม TWG ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ ซึ่งคาดว่าจะจัดขึ้นในช่วงสัปดาห์ที่ ๒ ของเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ และการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑๕ ซึ่งคาดว่าจะจัดขึ้นในสัปดาห์ที่ ๑ หรือ ๒ ของเดือนกันยายน ๒๕๖๑

มติที่ประชุม

ให้สถาบันสมาชิก SEANF แต่ละแห่งนำประเด็นนี้กลับไปหารืออีกครั้ง และสำนักงาน กสม. จะมีหนังสือสอบถามความเห็นจากสมาชิกเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเตรียมยกร่างแถลงการณ์ของที่ประชุมประจำปีต่อไป

๓.๙ เรื่องอื่นๆ

๓.๙.๑ การประชุมผู้แทนของสมาชิก SEANF ในระหว่างการประชุมประจำปีของ GANHRI ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ผู้แทน Komnas HAM ขอหารือความเป็นไปได้ที่คณะผู้แทนของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เป็นสมาชิกของ SEANF ที่เข้าร่วมการประชุมประจำปีของ GANHRI ณ นครเจนีวา ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ จะนัดประชุมหารือกับ APT นอกกรอบของการประชุม GANHRI ทั้งนี้ ทราบว่า APT ได้มีการนัดหารือกับคณะผู้แทนของสมาชิก SEANF ในลักษณะทวิภาคีบางคณะอยู่แล้ว

ประธาน เสนอว่า สำนักงาน กสม. ในฐานะประธานของ SEANF จะประสานกับ APT ว่า ประสงค์จะหารือกับ SEANF เป็นกลุ่มหรือไม่ หาก APT ประสงค์ สำนักงานฯ จะขอให้ APT ช่วยจัดการด้านเวลาและสถานที่ของการพบหารือ แล้วจะแจ้งให้สมาชิก SEANF ทราบต่อไป

มติที่ประชุม

เห็นชอบให้ผู้แทนสำนักงาน กสม. ประสานงานเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการหารือแบบกลุ่มระหว่าง SEANF กับ APT ในระหว่างการประชุม GANHRI รวมทั้งเวลาและสถานที่ แล้วแจ้งให้สมาชิก SEANF ทราบต่อไป

๓.๙.๒ การส่งต่อข้อมูลขององค์กร ASEAN SOGIE Caucus ให้ที่ประชุม SEANF พิจารณา

ผู้แทน CHRP แจ้งที่ประชุมว่า CHRP ได้รับหนังสือจากองค์กร ASEAN SOGIE Caucus ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคมที่ตั้งอยู่ที่ฟิลิปปินส์ นำส่งข้อมูล (Fact Sheet) เกี่ยวกับการคุกคามและการใช้ความรุนแรงต่อบุคคลหลากหลายทางเพศ (LGBTI) ในอินโดนีเซีย องค์กรดังกล่าวมีความเห็นว่าสถานการณ์การละเมิดสิทธิของ

กลุ่ม LGBTI ทั้งที่กระทำโดยหน่วยงานหรือบุคคลของรัฐและที่ไม่ใช่รัฐกำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น เช่น กรณีการแก้ไขกฎหมายที่กำหนดให้การเป็นบุคคล LGBT เป็นความผิดตามกฎหมาย หรือกรณีที่ทำราวถูกเข้าตรวจค้นสถานเสริมความงามในจังหวัดอาเจห์ ซึ่งต่อมาได้พบการจับกุมและการกระทำละเมิดต่อกลุ่มผู้หญิงข้ามเพศ (transgender women) จำนวน ๑๒ คน โดยมุ่งหวังให้กลุ่มบุคคลเหล่านั้นเปลี่ยนเพศเป็นชาย ในกรณี ASEAN SOGIE Caucus จึงได้มีหนังสือถึง CHRP เพื่อขอให้ที่ประชุม SEANF พิจารณามีท่าทีร่วมกันหรือออกแถลงการณ์ต่อสถานการณ์ดังกล่าว

ผู้แทน MNHRC ขอทราบท่าทีและความเห็นของ Komnas HAM ต่อกรณีนี้ พร้อมกับแสดงความเห็นว่า MNHRC ไม่ประสงค์ให้มีการใช้ SEANF เป็นเวทีในการรับและส่งต่อข้อร้องเรียนจาก NGO ที่กล่าวหาตักเตือนสถานการณ์ในประเทศอื่นทั้งที่เป็นสมาชิก SEANF และมีใช่สมาชิกโดยมีวัตถุประสงค์ให้ SEANF มีท่าทีร่วมกันในประเด็นเหล่านี้ซึ่งผู้แทน MNHRC เห็นว่าเป็นการใช้ SEANF เป็นเครื่องมือเพื่อแทรกแซงกิจการหรืออำนาจอธิปไตยของประเทศอื่น หากที่ประชุมรับข้อเสนอขององค์กร ASEAN SOGIE Caucus ไว้พิจารณาในอนาคตอาจมีองค์กรอื่นยื่นเรื่องร้องเรียนมาในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ ตนเห็นว่าที่ประชุม TWG ไม่มีอำนาจในการพิจารณาเรื่องนี้เพราะเป็นเรื่องระดับนโยบายซึ่งผู้แทนสมาชิก SEANF ที่เข้าร่วมประชุมจำเป็นต้องขอความเห็นชอบจากประธานสถาบันสิทธิฯ ของตนเสียก่อน

ผู้แทน CHRP กล่าวว่า CHRP มีจุดมุ่งหมายเพียงส่งต่อคำขอของ NGO ที่ CHRP ได้รับมาให้ที่ประชุม SEANF พิจารณาในขั้นต้นว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไรเท่านั้น โดยในขั้นนี้ SEANF อาจยังไม่จำเป็นต้องมีท่าทีร่วมกันต่อสถานการณ์ดังกล่าวแต่อย่างใด

ผู้แทน MNHRC เห็นว่า ที่ประชุม TWG ไม่ควรรับหนังสือของ ASEAN SOGIE Caucus ไว้พิจารณา ที่ประชุม TWG ควรพิจารณาเพียงแค่แนวทางในการส่งต่อเรื่องดังกล่าวตามช่องทางที่ควรจะเป็นเท่านั้น เพราะไม่มีอำนาจในการพิจารณาเรื่องที่ร้องเรียนมา นอกจากนี้ หากยังมีได้มีการหารือหรือมีข้อคิดเห็นจาก Komnas HAM ที่ประชุม TWG ก็ไม่ควรแสดงความเห็นหรือมีท่าทีในเรื่องนี้ จึงเห็นควรให้ CHRP และ Komnas HAM นำประเด็นนี้ไปพิจารณาร่วมกัน

ผู้แทน SUHAKAM กล่าวว่า ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ค่อนข้างละเอียดอ่อนในกรณีของมาเลเซีย ดังนั้นจึงจะขอนำกลับไปหารือกับประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซียก่อนที่จะให้ความเห็นในเรื่องนี้

ผู้แทน Komnas HAM กล่าวว่า คณะผู้แทนของอินโดนีเซียไม่มีอำนาจเสนอความเห็นในการประชุมนี้และจะต้องนำกลับไปหารือกับประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซียก่อน อย่างไรก็ตาม Komnas HAM ทราบดีถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและมีการติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์อยู่แล้ว

ผู้แทน CHRP กล่าวว่า โดยที่ Komnas HAM รับทราบ CHRP จึงอาจส่งหนังสือของ ASEAN SOGIE Caucus ให้ Komnas HAM พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ซึ่งผู้แทน Komnas HAM เห็นด้วยตามที่ CHRP เสนอ

ประธาน กล่าวว่า แม้ว่า ASEAN SOGIE Caucus จะมีหนังสือถึง CHRP แต่คำขอที่ให้มีท่าทีหรือออกแถลงการณ์เป็นคำขอต่อ SEANF ดังนั้น ที่ประชุม TWG จึงไม่ควรปฏิเสธหนังสือดังกล่าวแต่ควรรับไว้พิจารณาซึ่งจะแสดงให้เห็นว่า SEANF ไม่ได้เพิกเฉยต่อข้อมูลที่มีการกล่าวอ้างว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนและย่อมไม่เป็นผลดีต่อภาพลักษณ์ของ SEANF อย่างไรก็ตาม โดยที่ที่ประชุมไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลในรายงานที่ ASEAN SOGIE Caucus เสนอได้ และการออกแถลงการณ์ร่วมในประเด็นนี้เป็นเรื่องนโยบายที่ไม่อยู่ในอำนาจของที่ประชุม TWG กอปรกับที่ประชุมไม่ทราบเจตนารมณ์ของ ASEAN SOGIE Caucus ที่แน่ชัดและไม่ประสงค์จะให้องค์กรใดใช้ SEANF เป็นเครื่องมือทางการเมือง จึงเห็นควรมอบหนังสือ ASEAN SOGIE Caucus ให้ Komnas HAM เพื่อพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมและแจ้งความคืบหน้าให้สมาชิก SEANF ทราบต่อไป

มติที่ประชุม

เห็นชอบให้ Komnas HAM รับหนังสือขององค์กร ASEAN SOGIE Caucus ไปพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และแจ้งความคืบหน้าในการประชุม TWG ครั้งต่อไป

สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

มีนาคม ๒๕๖๑